

**Obvodný úrad miestnych národných výborov v Nemšovej
1945-1950**

Opis na úrovni fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference kode	SK_1570_15181	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Obvodný úrad miestnych národných výborov v Nemšovej	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1945-1950	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	2,75 bm (92 úradných kníh, 12 ks registratúrnych pomôcok, 9 škatúl)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Obvodný úrad miestnych národných výborov v Nemšovej	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Úlohou národných výborov ako zastupiteľských orgánov štátnej moci a správy v obciach, mestách, okresoch a krajoch bolo zabezpečovať rozvoj hospodárskej, kultúrnej, sociálnej a zdravotnej oblasti a oblasti výstavby vo svojich územných obvodoch. Ilegálne národné výbory vznikali na území Slovenska sporadicky už v roku 1940, masovo sa vytvárali v roku 1944 a tieto revolučné národné výbory plnili v povstaleckom období predovšetkým mocenskú funkciu. Právne boli národné výbory na Slovensku uvedené do života nariadením Predsedníctva Slovenskej národnej rady zo 7. apríla 1945 č. 26 Zb. n. SNR o národných výboroch.	Dejiny správy pôvodcu

		<p>Pôsobnosť národných výborov mala zahrnúť právomoc bývalej samosprávy i politickej správy. Miestne národné výbory podliehali okresným národným výborom a tie Slovenskej národnej rade.</p> <p>Po komunistickom prevrate v roku 1948 boli menované dočasné okresné a miestne správne komisie, ktoré vykonávali funkcie národných výborov v rokoch 1948 – 1950. Národné výbory spravovali v obvode svojej pôsobnosti všetky verejné veci, pokiaľ neboli spravované iným verejným orgánom a vykonávali úlohy dovtedajších obecných zastupiteľstiev, obecných rád, starostov, obecných alebo notárskych úradov a notárov, ktoré sa zrušili. Namiesto notárskych úradov boli pre národné výbory zriadené úrady, resp. pre viac miestnych národných výborov obvodné úrady národných výborov, zabezpečujúce výkon štátnej správy.</p> <p>Obvodné úrady vznikali v sídlach bývalých notárskych úradov a v podstate sa nemenila ich územná pôsobnosť, keďže zabezpečovali takmer zhodné úlohy ako ich predchodcovia. Obvodný úrad vykonával štátnu službu ako výkonný orgán dvoch alebo niekoľkých miestnych národných výborov a zabezpečoval plnenie ich uznesení. Boli teda výkonnými orgánmi miestnych národných výborov. Vedúcim úradu miestneho národného výboru bol tajomník, ktorý sa povinne zúčastňoval zasadnutí pléna a rady miestneho národného výboru, ale nemal hlasovacie právo. Bol odborným poradcom národného výboru ako predstaviteľ a samosprávy a dozeral na prácu zamestnancov úradu miestneho národného výboru. Ako štátny úradník rozhodoval v matričných veciach. Dočasný organizačný poriadok pre miestne národné výbory č. 6633/2-II/1-1945 vydaný 15. novembra 1945 uverejnený v Úradnom vestníku upravoval výkon pôsobnosti národných výborov volenými orgánmi, ktorými boli plénum, rada, predseda a komisie národného výboru a vymedzovali činnosť výkonných orgánov národného výboru - úradu a tajomníka.</p> <p>Najvyšším orgánom bolo plénum, zvolával ho a zasadnutie riadil predseda, na požiadanie rady bolo verejné. Do právomoci pléna patrilo rozhodovanie v obvode svojej pôsobnosti o hospodárskych otázkach (určovanie výšky dávok, poplatkov a prirážok, schvaľovanie rozpočtu a záverečného účtu, zriaďovanie hospodárskych organizácií, predaj, kúpu, prenájom nehnuteľností a pod.).</p> <p>Plénum si volilo vlastné orgány (predsedu, podpredsedov, radu, zriaďovanie alebo rozpúšťanie komisií, schvaľovanie rozvrhu práce, štatútov). Rozhodovalo o závažných</p>	
--	--	--	--

		<p>otázkach politického a hospodárskeho charakteru a o otázkach mimoriadnej dôležitosti, ktoré si plénum vyhradilo.</p> <p>Rozhodujúcim medzníkom vo vývoji národných výborov bolo prijatie Ústavy 9. mája v roku 1948, na jej základe bol vydaný zákon č. 280/1948 Zb. o krajskom zriadení a súčasne sa začala dôsledná očista štátneho aparátu od nestraníckych príslušníkov. Postupne sa upravovala právomoc národných výborov, ich organizačná štruktúra, vzájomné vzťahy, prešla na nich aj agenda, ktorú doteraz vykonávali špeciálne orgány napr. finančná správa, pracovné sily a pod. Na základe tohto zákona došlo začiatkom roku 1949 k novému administratívne – politickému členeniu štátu a k zmene v systéme a vnútornej organizácii národných výborov.</p> <p>Činnosť obvodných úradov miestnych národných výborov trvala až do čias ich likvidácie podľa § 30 vládneho nariadenia č. 14/1950 Zb. o organizácii miestnych národných výborov, ktorým bola na území celej Československej republiky kodifikovaná jednotná organizácia miestnych národných výborov.</p> <p>Obvodný úrad miestnych národných výborov v Nemšovej vykonával štátnu službu ako výkonný orgán šiestich národných výborov a zabezpečoval plnenie ich uznesení. Pôsobil pre obce obvodu Kľúčové, Trenčianska Závada, Horné Srnie, Ľuborča a Nemšová. Úrad vznikol v sídle dovtedy fungujúceho Obvodného notárskeho úradu v Nemšovej, prevzal jeho agendu, pretože pokračoval v jeho činnosti. V podstate sa nemenila ani jeho územná pôsobnosť, keďže zabezpečoval takmer zhodné úlohy ako jeho predchodca. Do júna roku 1946 bol prednostom úradu Jozef Bašník, po ňom až do júla 1948 bol vedúcim úradu MNV Vincent Matúšek. Od augusta 1948 až do zrušenia úradu ako tajomník MDSK pôsobil Rudolf Lehuta. Podľa výmeru Krajského národného výboru v Bratislave č. 173-9/6-1950-I/1 zo dňa 31. 05. 1950 bol Obvodný úrad MNV v Nemšovej vyhlásený za zrušený.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>O správe registratúry na Obvodnom úrade MNV v Nemšovej sa v archívnom fonde tohto úradu osobitné záznamy nezachovali.</p> <p>Spisová manipulácia národných výborov sa podľa výnosu Povereníctva vnútra č. 7498/1-II/1-1945 z 12. decembra uverejneného v Úradnom vestníku pod č. 370/1945 vrátila od 01. 01. 1946 k pôvodnému kancelárskemu poriadku pre bývalé župy a okresné úrady. Na miestnych národných výborov sa riadila podľa výnosu Povereníctva vnútra č. 2123/1-II/1-1945 z 12. decembra uverejneného v Úradnom vestníku pod č. 370/1945,</p>	Dejiny archívneho fondu

		<p>ktorým bol vydaný dočasný kancelársky poriadok pre miestne národné výbory. V roku 1948 vydalo Povereníctvo vnútra zásady kancelárskej služby vo vnútornej správe pod č. 162/210-I/2-1948 a dočasný spisový plán č. 162/211-I/2-1948 vydaný Povereníctvom vnútra platný od 01. 01. 1949, kde bolo načrtnuté ukladanie písomností podľa desatinného triediaceho systému.</p> <p>Kancelársky poriadok podrobne upravil vedenie zápisníc, evidencie, registratúrnych pomôcok a spisového materiálu. Registratúrne pomôcky sa delili na prezidiálne a administratívne a boli manipulované v chronologicko-numerickej sled.</p> <p>Dočasný spisový plán bol založený na systéme spisových hesiel a spisových značiek (sprievodiek). Spisová agenda sa manipulovala v rámci desatinnej sústavy v 8 hlavných skupinách, každá skupina v 10 oddieloch a každý oddiel mal 10 hesiel.</p> <p>Definitívny desatinný spisový plán bol vydaný Povereníctvom vnútra pod zn. 185-15/10-1950-II/2. Mal platiť od začiatku roku 1951, teda v dobe, keď už boli obvodné úrady zrušené.</p> <p>Napriek tomu, že bol vydaný dočasný spisový plán, tento sa na úrade nepoužíval.</p> <p>Počas celého obdobia existencie obvodného úradu sa spisy neoznačovali registratúrными značkami, preto sa ukladali chronologicko - numerickej.</p> <p>Po zániku obvodného úradu boli dokumenty uložené na MNV v Nemšovej.</p> <p>Archívny fond úradu bol do štátneho archívu prevzatý v roku 1960 údajne v množstve 76 balíkov pôvodne uložený v archíve na Palackého ul. č. 29 a neskôr v elokovanom pracovisku v Zamarovciach. V roku 1984 bol fond presťahovaný do novopostavenej budovy Štátneho okresného archívu na Kožušnickej ulici v Trenčíne.</p> <p>Usporiadanie, vnútorné vyradovanie a inventarizáciu fondu vykonala v roku 1998 Marta Holúbková. V roku 2010 previedla revíziu fondu a vyhotovila čistopis inventára.</p>	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	Jediný prírastok bol zaznamenaný pod č. 33 v roku 1960 a tvorili ho zápisnice, 9 ks registratúrnych denníkov, 5 ks indexov a spisy z rokov 1945- 1950 v celkovom rozsahu 5 bm.	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	Fond je ohraničený rokmi 1945 – 1950 o rozsahu 2,75 bm. Je dôležitým zdrojom informácií o politických, hospodárskych a spoločenských pomeroch. Správne knihy sú usporiadané podľa obcí, ani v jednej sa nezachovali kompletne. Zápisnice pléna a rady	Obsah a rozsah archívneho fondu

		<p>poskytujú obraz o tom, akú úlohu zohrali vo vývoji obcí rôzne rozhodnutia zastupiteľských orgánov. Zachované sú len 2 evidencie vydaných občianskych legitimácií Ľuborče a Trenčianskej Závady. Zo spisového materiálu sú najdôležitejšie najmä dokumenty, ktoré približujú povojnový život miestnych obyvateľov – vyčíslenie vojnových škôd, zoznamy vojakov pochovaných v obciach obvodu, konfiškácie majetku nežiaducich osôb. Nájde tu dokumenty k obnove obcí, zriadení škôl, štátnej detskej opatrovne, telefonizácii, stavby ciest, úprave potoka v Ľuborči, stavbe lesnej železnice a vlečky Ľuborča – Nemšová. Tiež tu nájdeme napr. schválenie parcelácie pozemkov v Ľuborči, parcelačný plán novej štvrte v Hornom Srní, súpis súkromných obchodov, hostincov a živností, zoznamy národných správcov, súpis škôd spôsobených živelnou pohromou ale i stanovy Nemšovského telocvičného spolku a pod. Okrem toho tu nájdeme i dokumenty politického charakteru – osvedčenia o národnej a politickej spoľahlivosti, rôzne súpisy a pod. Dokumentmi správneho charakteru sú napríklad obecné svedectvá, domovské listy, stavebné povolenia, projekty, zápisy smrtných pádov, živnostenské záležitosti, matričné spisy.</p> <p>Účtovný materiál poskytuje informácie pre poznanie hospodárskeho vývoja obcí.</p>	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Vnútročné vyradovanie vykonala pri usporadúvaní fondu v roku 1998 Marta Holúbková.	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Očakáva sa prevzatie matričnej agendy po uplynutí lehoty uloženia.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	<p>Z diplomatického hľadiska je fond usporiadaný do troch skupín: knihy, spisový materiál a účtovný materiál.</p> <p>Úradné knihy sa členia na správne a evidenčné, v rámci skupín podľa obcí a následne chronologicky. Spisový materiál sa člení na registratúrne pomôcky a spisy, ktoré sú rozdelené na prezidiálne a administratívne. Účtovný materiál je zoradený podľa obcí a následne chronologicky.</p> <p>Archívny fond je usporiadaný a sprístupnený inventárom v štruktúre:</p> <p>I. Knihy</p> <p> A. Správne</p> <p> Horné Srnie</p> <p> Kľúčové</p>	Spôsob usporiadania

		<p>Ľuborča Nemšová Trenčianska Závada</p> <p>B. Evidenčné</p> <p>II. Spisový materiál</p> <p>A. Registratúrne pomôcky</p> <p>B. Spisy</p> <p>a) prezidiálne</p> <p>b) administratívne</p> <p>III. Účtovný materiál</p> <p>Kľúčové</p> <p>Ľuborča Nemšová Trenčianska Závada</p> <p>Inventárnou jednotkou pri úradných knihách a registratúrnych pomôckach je jeden zväzok alebo jedna kniha, pri správnych knihách v prípade nezviazaných zápisníc jeden ročník. Pri spisoch tvorí inventárnu jednotku skupina spisov za jeden kalendárny rok. Rovnako aj pri účtovnom materiáli je inventárnou jednotkou skupina účtovných záznamov vzniknutých v jednej obci za jeden rok.</p> <p>Fond obsahuje 74 inventárnych jednotiek z rokov 1945- 1950, 92 ks úradných kníh z rokov 1945- 1950, 12 ks registratúrnych pomôcok z rokov 1946- 1950 a 9 škatúľ spisov z rokov 1945- 1950. Fond meria 2,75 bm.</p>	
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcii

3.4.3.	Language /scripts of material	slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Kolektív autorov: Obvodné úrady miestnych národných výborov (1924) 1945 - 1950 (1953), N - T, Združený inventár, 2. zväzok, Trenčín 2015, evid. č. 3146	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Kožušnícka 1, 911 05 Trenčín	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Informácie nie sú známe.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Obvodný notársky úrad v Nemšovej, Okresný úrad v Trenčíne, Okresný národný výbor v Trenčíne, Miestny národný výbor v Nemšovej	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Pozri 3.4.5. Fond usporiadala a zinventarizovala v roku 1998 Marta Holúbková. V roku 2010 previedla revíziu fondu a vyhotovila čistopis inventára. V tlačenej podobe bol inventár	Informácia o spracovateľovi a

		vydaný ako súčasť združeného inventára, ktorý v roku 2015 zostavila a úvod k nemu napísala Mgr. Janka Štefaničáková. Opis vyhotovila Mgr. Janka Štefaničáková v januári 2018.	spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532.	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	31. 01. 2018	Dátum vyhotovenia opisu